

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 25/9939-2
Saksbehandler Vegard Vige

Utvalg	Møtedato
Eldrerådet 2023- 2027	09.03.2026
Helse- og omsorgsutvalget 2023 - 2027	10.03.2026
Råd for personer med funksjonsnedsettelse 2023 - 2027	09.03.2026
Kommunestyret 2023 - 2027	19.03.2026
Oppvekst- og utdanningsutvalget 2023 - 2027	10.03.2026

Høring - forslag til ny lov om vern mot smittsomme sykdommer mv. (smittevernloven)

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Kommunestyret avgir høring slik det fremkommer i vedlagte forslag til høringssvar

Vedlegg

Høringsinnspill til forslag om ny smittevernlov

[Høring - forslag til ny lov om vern mot smittsomme sykdommer mv. \(smittevernloven\) - regjeringen.no](#)

Kommuneplanen

Smittevernloven støtter opp under satsingsområde «livsmestring i alle faser»

Sammendrag

Helse- og omsorgsdepartementet har sendt ut forslag til ny smittevernlov på høring, med høringsfrist 8. april.

Forslag til ny smittevernlov fremmes som en oppfølging av Totalberedskapsmeldingen og Koronakommisjonens rapporter 1 og 2, og at regjeringen har utpekt 2026 til å være totalberedskapsåret.

Helselederforum i Østre Agder-samarbeidet har gitt fagutvalg for kommuneoverleger i Østre Agder oppdrag å lage et forslag til høringssvar fra Østre Agder, og et forslag til saksframlegg som hver kommune kan vurdere om de ønsker å fremme for politisk behandling.

Fakta

Nåværende smittevernlov er fra 1994, den har stått seg bra og i forslaget til ny smittevernlov videreføres i all hovedsak bestemmelsene fra den gamle loven.

Bakgrunnen for forslag til ny lov er Regjeringens gjennomgang av beredskapssituasjonen, som er oppsummert i Totalberedskapsmeldingen – Stortingsmelding 9 (2024-2025), og der gjennomgang av beredskapslovverk er en viktig del av arbeidet. Forslaget til ny smittevernlov fremmes samtidig med forslaget til ny helseberedskapslov.

I all hovedsak videreføres bestemmelsene fra dagens smittevernlov som er fra 1994, og som har stått seg godt og fungert gjennom flere smittevernkriser, som «svineinfluensapandemien» i 2009 og Covid-19-pandemien i 2020-2022. Men de samme krisene, særlig Covid-19-pandemien, har også vist svakhetene i dagens regelverk. Koronakommisjonen har i sine 2 rapporter – hhv NOU 2021:6 «myndighetenes håndtering av koronapandemien» og – NOU 2022:5 – «myndighetenes håndtering av koronapandemien - del 2» påpekt svakheter og mangler, og gitt anbefaling til forbedringer også i lovverket.

Høringsnotatet til forslag om ny smittevernlov er meget omfattende – 29 kapitler over 605 sider, og ytterligere 6 vedlegg med «delleveranser»/uttalelser om deler av feltet, fra Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet og et vedlegg fra PolitiHøgskolen om tvungen testing ved eksponering for mulig smitte i polititjenesten.

Hva er så nytt i ny smittevernlov?

- Det ryddes i lovens struktur for å gi bedre oversikt og logisk sammenheng
- Det gis bedre avklaring av myndighet tillagt statlige organer, og flere oppgaver tillegges Kongen for bedret demokratisk kontroll
- Det innføres noen nye begreper:
 - **Eksponert person** – person som har økt risiko for å være smittet etter eksponering for smitte
 - **Samfunnskritisk sykdom** – allmennfarlig sykdom hvis utbredelse gir alvorlige forstyrrelser av viktige samfunnsfunksjoner – og myndighet til å avgjøre om en sykdom skal anses samfunnskritisk er lagt til Kongen
 - **Barns beste** skal tas med i vurderingen ved innføring av smitteverntiltak
 - Ved vedtak om smittetiltak skal det skriftlig vises til **kunnskapsgrunnlaget og avveiningen** som tiltaket begrunnes med
- **Helsedirektoratets og departementets** myndighet til å vedta nye tiltak flyttes til Kongen – intensjonen er å styrke demokratisk kontroll av arbeidet
- **Kommuneoverlegens** myndighet til å fatte hastevetdakt videreføres, men det stilles krav om at begrunnelse så snart som mulig skal fremlegges for kommunestyret som evt kan omgjøre vedtaket
- Loven får et eget kapittel om **vaksinasjon**
- **Forhåndsundersøkelse** som rutine før sykehusbesøk eller besøk i kommunens helseinstitusjoner kan bare gjøres når det er bestemt i forskrift
- **Isolasjon av smittet** kan gjennomføres i helseinstitusjon kommunen har besluttet å bruke til dette formål
- **Tvungen isolasjon** for å sikre smittevernet – om kommuneoverlegen og vakthavende infeksjonsmedisinske overlege på sykehus ikke blir enige, skal statsforvalteren delta i avgjørelsen
- **Kommunale smitteverntiltak** – det gis tydeligere avklaring av og utvidelse av listen over tiltak kommunen kan vedta, inkludert begrensninger i inn- eller utreise fra kommunen
- **Statlige smitteverntiltak** – myndigheten er lagt til Kongen, det beskrives en rekke nye tiltak, som var i bruk under Covid-19-pandemien men ikke er presisert i gammel lov, inkludert begrensninger i hva som kan besluttes
- Det presiseres at verken Kongen eller kommunen har anledning til å innføre **portforbud** eller på annen måte hindre personer å forlate eget hjem, møte i domstoler eller folkevalgte organer i kommune, fylke eller stat.

Departementet ber i tillegg om høringsinstansenes syn på følgende alternative forslag (derogasjonsforskrift er forskrift som gir hjemmel til i bestemte situasjoner å fravike eller gjøre unntak fra bestemmelser i annet lovverk):

- Alternativ 1. I loven inntas en bestemmelse som fastslår at derogasjonsforskrifter bare kan «begrense rettigheter så langt det er forenlig med Grunnloven og menneskerettsloven».
- Alternativ 2. Det presiseres i forarbeidene at derogasjonsforskrifter bare kan «begrense rettigheter så langt det er forenlig med Grunnloven og menneskerettsloven», men dette lovfestes ikke

Økonomiske og administrative konsekvenser

En alvorlig smittevernsituasjon kan ha svært store økonomiske og administrative følger, men de foreslåtte endringer i ny smittevernlov som sådan gir i seg selv ikke slike konsekvenser av betydning.

Vurderinger:

Det vedlagte forslag til høring gir anbefaling til høringssvar.

Alternative løsninger

Kommunen kan avstå fra å avgi høringssvar

Konklusjon

Grimstad kommune avgir høringssvar slik det fremkommer i vedlagt forslag til høring